

**ROCZNE SPRAWOZDANIE
Z WDRAŻANIA
PROGRAMU WSPÓŁPRACY
INTERREG Polska – Saksonia
2014-2020**

... 2023

Spis treści

1	IDENTYFIKACJA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA Z WDRAŻANIA.....	3
2	PRZEGLĄD WDRAŻANIA PROGRAMU EWT (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i art. 14 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1299/2013)	4
	2.1 System wdrażania programu.....	5
	2.2 Analiza postępu rzeczowego i finansowego.....	5
	2.3 Instrumenty finansowe	6
3	WDRAŻANIE OSI PRIORYTETOWEJ (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	6
	3.1 Przegląd wdrażania.....	6
	3.2 Wspólne wskaźniki i wskaźniki specyficzne dla programu (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	9
	3.3 Cele pośrednie i końcowe określone w ramach wykonania (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013) – przedkładane w rocznych sprawozdaniach z wdrażania począwszy od 2017 r.....	15
	3.4 Dane finansowe (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013).....	17
4	PODSUMOWANIE PRZEPROWADZONYCH EWALUACJI (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	23
5	KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU I PODJĘTE DZIAŁANIA (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	23
6	STRESZCZENIE PODAWANE DO WIADOMOŚCI PUBLICZNEJ (art. 50 ust. 9 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	25
7	SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH (art. 46 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	36
8	W STOSOWNYCH PRZYPADKACH POSTĘPY W PRZYGOTOWANIU I WDRAŻANIE DUŻYCH PROJEKTÓW I WSPÓLNYCH PLANÓW DZIAŁANIA (art. 101 lit. h i art. 111 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 oraz art. 14 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1299/2013)	36
	8.1 DUŻE PROJEKTY	36
	8.2 WSPÓLNE PLANY DZIAŁANIA.....	36

1 IDENTYFIKACJA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA Z WDRAŻANIA

CCI	2014TCI6RFCB018
Nazwa programu	Program Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020
Wersja	
Rok sprawozdawczy	2022
Data zatwierdzenia sprawozdania przez Komitet Monitorujący	

2. PRZEGLĄD WDRAŻANIA PROGRAMU EWT (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i art. 14 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1299/2013)

2.1 System wdrażania programu

W 2022 r. wdrażanie programu przebiegało na dobrym poziomie, mimo trudnej sytuacji wywołanej skutkami pandemii COVID-19, trwającą od lutego napaścią Federacji Rosyjskiej na Ukrainę oraz wysoką inflacją. Te trzy czynniki miały istotny wpływ na realizację projektów i programu. Zerwane łańcuchy dostaw i wysokie ceny wymusiły konieczność zmian w projektach (wydłużenie realizacji projektów i/lub zwiększenie dofinansowania). Z kolei odwoływane/przesunięte wydarzenia lub organizacja ich w formie online wpłynęły z jednej strony na utrudnienia w kontaktach międzyludzkich, z drugiej na powstanie oszczędności w projektach.

Odbyło się jedno posiedzenie Komitetu Monitorującego (KM) 7 kwietnia 2022 r. w formie wideokonferencji. KM podjął na nim m.in. decyzje w sprawie zatwierdzenia zmian w projektach oraz zmiany dot. Pomocy Technicznej. W 2022 r. trwała realizacja projektów w priorytetach I, III i IV. Rozliczanie ich wydatków przebiegało prawidłowo. W przypadku części projektów wydłużyło się w związku z konsekwencjami pandemii COVID-19. Trudności, które napotkali beneficjenci, to przede wszystkim terminowe przygotowanie i złożenie częściowych wniosków o płatność partnerów projektu. Etap ten wydłużył się o kilka dni do nawet 10 tygodni. Podobnie jak w 2021 r. możliwe było składanie wniosków zbiorczych opartych tylko o wniosek częściowy jednego lub niektórych partnerów – w wyniku wprowadzonych uproszczeń i elastyczności w związku z pandemią COVID-19. Kontrola wniosków o płatność oraz realizacja płatności przebiegały dość płynnie dzięki zmodyfikowanym procedurom przekazywania zleceń płatności poprzez platformę elektroniczną.

Zaraportowane przez beneficjentów wartości wskaźników programowych w priorytetach II, III i IV pozwoliły już w 2021 r. na osiągnięcie celów końcowych dla programu wyznaczonych na koniec 2023 r. Natomiast zadeklarowane przez beneficjentów wartości wskaźników w priorytecie I powinny pozwolić na wykazanie wyznaczonych wartości w końcowym sprawozdaniu z wdrażania programu.

Wartości wskaźników programowych (przedsięwzięć), osiągnięte do końca 2022 r., w stosunku do wartości docelowych (na koniec 2023 r.) wynoszą:

- w priorytecie I: 158 / 189,
- w priorytecie II: 42,22 km / 25 km,
- w priorytecie III: 141 / 123,
- w priorytecie IV: 568 / 355.

Pełne dane dotyczące wartości wskaźników w projektach zakończonych w 2022 r. będą możliwe do wykazania dopiero po przedłożeniu i zatwierdzeniu zbiorczych wniosków końcowych w tych projektach. Wynika to z czasu jaki niezbędny jest na weryfikację wniosków częściowych przez kontrolerów z art. 23. Ewentualne dalsze opóźnienia wynikają ze złożenia przez partnerów projektu wniosków częściowych po terminie przewidzianym zapisami podręcznika programu, odwołaniu się danego partnera projektu od decyzji właściwego kontrolera lub zwłóce w dostarczaniu dokumentacji do kontroli.

21 października 2022 r. odbyło się wydarzenie roczne stanowiące podsumowanie Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020 i inaugurujące Program Współpracy Interreg Polska – Saksonia 2021-2027.

2.2. Analiza postępu rzeczowego i finansowego

Zmiana koncepcji wielu projektów skutkowałą pojawieniem się w nich oszczędności. Z uwagi na dobiegającą końca perspektywę finansową 2014-2020 jedynym sposobem zagospodarowania pozostających w programie środków było wykorzystanie ich na realizację dodatkowych działań w trwających projektach.

KM upoważnił IZ do skorzystania z mechanizmu wynikającego z art. 130 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) nr 1303/2013 z 17 grudnia 2013 r. (z późn. zm.) tj. zwiększonego wykorzystania środków do max. 10% w danym priorytecie.

Beneficjenci mieli możliwość wykorzystania wolnych środków w programie poprzez wnioskowanie o rozszerzenie zakresu działań w projektach i uzyskanie zwiększonego dofinansowania. O dodatkowe środki wnioskowali również beneficjenci projektów, w których wydatki wzrosły znacząco w konsekwencji wojny w Ukrainie (przerwane łańcuchy dostaw, kryzys energetyczny, inflacja).

W wyniku złożonych i zweryfikowanych wniosków o zmiany KM podjął decyzje o rozszerzeniu zakresu rzeczowego (nowe działania) i finansowego łącznie w 13 projektach w priorytetach I, III i IV.

Korzyściami tego rozwiązania były:

- optymalne wykorzystanie środków programu,
- optymalizacja oddziaływania projektów na obszar wsparcia,
- osiągnięcie planowanych bądź wyższych niż planowane wartości docelowych wskaźników,
- zmniejszenie negatywnego oddziaływania pandemii COVID-19, wojny w Ukrainie oraz inflacji na projekty i beneficjentów.

Stan wykorzystania środków programu na koniec 2022 r. (po realokacji środków z priorytetu I i II do priorytetu IV, przeprowadzonej w 2020 r.) przedstawiał się następująco:

- priorytet I: Wspólne dziedzictwo naturalne i kulturowe. Wykorzystanie na poziomie 104,6% alokacji w priorytecie I – 22,67 mln EUR EFRR;
- priorytet II: Mobilność regionalna. Jeszcze w 2017 r. zakontraktowano wszystkie dostępne środki w priorytecie II tj. 13,6 mln EUR EFRR; po realokacji z 2020 r. stan wykorzystania środków w priorytecie to 99,77% (12,95 mln EUR EFRR);
- priorytet III: Edukacja transgraniczna. Umowami są objęte środki w wysokości 9,15 mln EUR EFRR, czyli 90,21% alokacji w priorytecie III;
- priorytet IV: Współpraca partnerska i potencjał instytucjonalny. Kontraktacja na poziomie 99,99% alokacji w priorytecie IV, tj. 21,01 mln EUR EFRR;
- priorytet V: Pomoc Techniczna (PT). Zakontraktowanie na poziomie 100% alokacji w priorytecie V tj. 4,2 mln EUR EFRR.

Stan kontraktacji w poszczególnych priorytetach przedstawiony wyżej uwzględnia oszczędności z projektów zakończonych i rozliczonych. Łącznie kontraktacja z uwzględnieniem wykorzystania oszczędności z zakończonych i całkowicie rozliczonych projektów wynosi 69,98 mln EUR EFRR, co stanowi 99,97% alokacji programu. Spodziewane są dalsze oszczędności z projektów zakończonych i nierozliczonych.

Do końca 2022 r. Instytucja Certyfikująca (IC) zadeklarowała do KE wydatki kwalifikowalne na łączną kwotę 76,83 mln EUR (62,39 mln EUR EFRR – kwota wnioskowana do KE). Biorąc pod uwagę korekty ujęte w rocznych rozliczeniach faktyczna wartość wydatków zadeklarowanych do KE wynosi 75,25 mln EUR (61,05 mln EUR EFRR).

W samym 2022 r. była to kwota 9 mln EUR (7,65 mln EUR EFRR – kwota wnioskowana do KE).

Zaplanowany na 2022 r. kumulatywny cel n+3 wynoszący 40,47 mln EUR EFRR program zrealizował na poziomie 154%.

W 2022 r. zakończyła się realizacja 16 projektów, w tym Funduszu Małych Projektów. Jedynie w przypadku 4 projektów realizacja zakończy się w 2023 r.

2.3 Instrumenty finansowe

W ramach programu nie są realizowane instrumenty finansowe.

3 WDRAŻANIE OSI PRIORYTETOWEJ (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

3.1 Przegląd wdrażania

NR IDENTYFIKACYJNY	Oś priorytetowa	Kluczowe informacje na temat wdrażania osi priorytetowej w odniesieniu do kluczowych zmian,
--------------------	-----------------	---

		znaczących problemów i działań podjętych w celu rozwiązania tych problemów
	Wspólne dziedzictwo naturalne i kulturowe	<p>Kontraktacja w tym priorytecie zakończyła się w 2019 r.</p> <p>W roku sprawozdawczym zakończyła się realizacja ostatnich 6 projektów.</p> <p>5 beneficjentów wnioskowało o przedłużenie realizacji projektu lub zwiększenie dofinansowania (łącznie zawarto 9 aneksów).</p> <p>Powodem było:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opóźnienie w realizacji działań infrastrukturalnych, koncepcyjnych i organizacji wydarzeń kulturalnych oraz promocyjnych spowodowane pandemią COVID-19, • gwałtowny wzrost cen, • wprowadzenie do projektu nowych działań i w związku z tym dodatkowych wydatków. <p>W priorytecie zaistniały problemy wynikające ze skutków pandemii COVID-19 i wojny w Ukrainie (patrz rozdz. 5).</p> <p>W 2022 r. WS zatwierdził wnioski o płatność beneficjentów na kwotę 3,3 mln EUR EFRR.</p> <p>Do końca 2022 r. program łącznie zadeklarował do KE wydatki kwalifikowalne w wysokości 23,49 mln EUR (19,97 mln EUR EFRR). W okresie sprawozdawczym kwota ta wynosiła 3,97 mln EUR (3,38 mln EUR EFRR – kwota wnioskowana do KE).</p> <p>Do końca 2022 r. beneficjenci zaraportowali 158 przedsięwzięć z 206 planowanych w ramach realizacji projektów w tym priorytecie.</p>
	Mobilność regionalna	<p>Kontraktacja w tym priorytecie zakończyła się jeszcze w 2017 r. Wszystkie 4 projekty realizowane w tym obszarze tematycznym zakończyły się przed 2022 r.</p> <p>Wszystkie rozliczenia/płatność końcowa nastąpiły w 2021 r.</p> <p>Do końca 2022 r. program łącznie zadeklarował do KE wydatki kwalifikowalne w wysokości 18,70 mln EUR (12,98 mln EUR EFRR). W okresie sprawozdawczym kwota ta wynosiła 0,00 EUR (0,00 EUR EFRR – kwota wnioskowana do KE).</p> <p>Już w 2021 r. beneficjenci zaraportowali wykonanie wskaźnika programowego (<i>Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg</i>) o wartości 42,22 km.</p> <p>Wartość docelowa wskaźnika z ram wykonania (25 km) została tym samym osiągnięta już w roku poprzednim.</p>
	Edukacja transgraniczna	<p>Ostatnie umowy w tym priorytecie zostały zawarte w 2020 r.</p> <p>W 2022 r. zakończyła się realizacja 3 projektów.</p>

		<p>W 3 projektach zawarto aneksy do umowy o dofinansowanie. Głównym powodem były:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opóźnienia w realizacji działań projektowych z uwagi na sytuację wywołaną pandemią COVID-19, • wprowadzenie do projektu nowych działań i zwiększenie dofinansowania. <p>W priorytecie zaistniały problemy wynikające ze skutków pandemii COVID-19 i wojny w Ukrainie (patrz rozdz. 5).</p> <p>W 2022 r. WS zatwierdził wnioski o płatność na kwotę 1,06 mln EUR EFRR.</p> <p>Do końca 2022 r. program łącznie zadeklarował do KE wydatki kwalifikowalne w wysokości 9,84 mln EUR (8,36 mln EUR EFRR). W okresie sprawozdawczym kwota ta wynosiła 1,30 mln EUR (1,10 mln EUR EFRR – kwota wnioskowana do KE).</p> <p>Do końca 2022 r. beneficjenci zaraportowali 141 przedsięwzięć ze 182 planowanych w ramach realizacji projektów w tym priorytecie. Wartość docelowa dla programu w tym priorytecie (123 przedsięwzięcia) została osiągnięta w roku poprzednim.</p>
	<p>Współpraca partnerska i potencjał instytucjonalny</p>	<p>Ostatnie dwie umowy zostały zawarte w 2021 r.</p> <p>W roku sprawozdawczym zakończyła się realizacja 7 projektów.</p> <p>W 8 projektach w wyniku wnioskowanych zmian doszło do zawarcia aneksów (łącznie 10 aneksów) z powodu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opóźnienia w realizacji działań projektowych z uwagi na sytuację wywołaną pandemią COVID-19 i w wyniku konsekwencji wojny w Ukrainie, • zmniejszenie wydatków (dofinansowania) z uwagi na oszczędności w projekcie, • wprowadzenie do projektu nowych działań i zwiększenie dofinansowania. <p>Jeśli chodzi o FMP – pandemia COVID-19 nie wstrzymała prac Komitetu Sterującego (KS). Po tym, jak posiedzenia w formie stacjonarnej nie mogły się odbywać, decyzje dotyczące dofinansowania małych projektów KS podejmował w procedurze obiegowej. Jeszcze w 2020 r. dopasowano przepisy programowe do obostrzeń wywołanych przez pandemię. Ostatnie małe projekty zatwierdzono w procedurze obiegowej (głosy oddawano od 01.06.2023 do 02.06.2023).</p> <p>W Funduszu Małych Projektów (FMP) do końca 2022 r. wypłacono 3,9 mln EUR EFRR tj. ponad 91% środków z EFRR.</p> <p>W priorytecie zaistniały problemy wynikające ze skutków pandemii COVID-19 i wojny w Ukrainie (patrz rozdz. 5).</p> <p>W 2022 r. WS zatwierdził wnioski o płatność o wartości 2,45 mln EUR EFRR.</p> <p>Do końca 2022 r. program łącznie zadeklarował do KE 20,83 mln EUR wydatków kwalifikowalnych (17,71 mln EUR EFRR).</p>

		<p>W okresie sprawozdawczym kwota ta wyniosła 3,02 mln EUR (2,56 mln EUR EFRR – kwota wnioskowana do KE).</p> <p>Do końca 2022 r. beneficjenci zaraportowali 568 przedsięwzięć z 652 planowanych. Wartość docelowa dla programu w tym priorytecie (355 przedsięwzięć) została osiągnięta w roku poprzednim.</p>
	Pomoc Techniczna	<p>W 2022 roku program zatwierdził dziesięć wniosków o płatność na kwotę 604 tys. EUR EFRR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • WS – pięć wniosków o płatność na kwotę 460 tys. EUR EFRR, • IZ – cztery wnioski o płatność na kwotę 70 tys. EUR EFRR, • IK – jeden wniosek o płatność na kwotę 74 tys. EUR EFRR. <p>Do końca 2022 r. program łącznie zadeklarował do KE 3,97 mln EUR wydatków kwalifikowalnych (3,37 mln EUR EFRR). W okresie sprawozdawczym kwota ta wyniosła 711 tys. EUR (605 tys. EUR EFRR – kwota wnioskowana do KE).</p>

3.2 Wspólne wskaźniki i wskaźniki specyficzne dla programu (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

Właściwe dane znajdują się w Tabelach 1 i 2.

Tabela 1

Wskaźniki rezultatu (według osi priorytetowej i celu szczegółowego); ma zastosowanie także do osi priorytetowej „Pomoc Techniczna”)

Automatycznie z SFC						WARTOŚĆ ROCZNA										Uwagi (w razie potrzeby)
nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	
I	Poziom atrakcyjności kulturowej i przyrodniczej obszaru wsparcia	%	61,70%	2014	76,70%	61,70%	61,70%	61,70%	61,70%	70,09%	70,09%	70,09%	70,09%	70,09%		
II	Czas przejazdu między miastami w obszarze przygranicznym	[min]	35,5 min	2014	30,2 min	35,5 min	35,5 min	35,5 min	35,5 min	32,8 min	32,8 min	32,8 min	32,8 min	32,8 min		
III	Stopień powiązania i zróżnicowanie oferty edukacyjnej	%	57,10%	2014	74,70%	57,10%	57,10%	57,10%	57,10%	72,98%	72,98%	72,98%	72,98%	72,98%		
IV	Indeks nastrojów instytucji zaangażowanych w polsko-niemiecką współpracę transgraniczną	%	75%	2014	90,20%	75%	75%	75%	75%	64,02%	64,02%	64,02%	64,02%	64,02%		

Tabela 2

Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według osi priorytetowej, priorytetu inwestycyjnego); ma zastosowanie także do osi priorytetowych "Pomoc Techniczna")

	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość docelowa (2023 r.)	WARTOŚĆ SKUMULOWANA										Uwagi (w razie potrzeby)
					2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	
Wartość skumulowana – produkty, które mają być zrealizowane poprzez wybrane operacje [prognoza przedstawiona przez beneficjentów]	I.1	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących zachowania, ochrony, promowania dziedzictwa naturalnego i kulturowego	[szt.]	189	0	0	0	55	126	175	186	203	206		
	I.2	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (common indicator)	[szt.]	5145	0	0	0	0	0	0	0	0 ¹	0 ²		
Wartość skumulowana – produkty zrealizowane poprzez operacje [rzeczywiste wykonanie]	I.1	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących zachowania, ochrony, promowania dziedzictwa naturalnego i kulturowego	[szt.]	189	0	0	0	0	38	79	95	133	158		
	I.2	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa	[szt.]	5145	0	0	0	0	154 450	292 398	442 662	451 842	557 112		

¹ W programie PL-SN beneficjenci nie przedstawiają prognozy wykonania tego wskaźnika na etapie wnioskowania, a pod koniec realizacji projektu, po wykonaniu działań. Jest to uzasadnione samym charakterem wskaźnika – on sam dotyczy szacowanej przyszłej liczby odwiedzin (a nie realnie osiągniętej w czasie trwania projektu).

² W programie PL-SN beneficjenci nie przedstawiają prognozy wykonania tego wskaźnika na etapie wnioskowania, a pod koniec realizacji projektu, po wykonaniu działań. Jest to uzasadnione samym charakterem wskaźnika – on sam dotyczy szacowanej przyszłej liczby odwiedzin (a nie realnie osiągniętej w czasie trwania projektu).

		kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (common indicator)													
Wartość skumulowana – produkty, które mają być zrealizowane poprzez wybrane operacje [prognoza przedstawiona przez beneficjentów]	II.1	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (common indicator)	[km]	25	0	0	0	42,82	43,07	43,07	43,07	41,21	41,21		
Wartość skumulowana – produkty zrealizowane poprzez operacje [rzeczywiste wykonanie]	II.1	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (common indicator)	[km]	25	0	0	0	0	14,49	38,13	42,47	42,22	42,22		
Wartość skumulowana – produkty, które mają być zrealizowane poprzez wybrane operacje [prognoza przedstawiona przez beneficjentów]	III.1	Liczba uczestników wspólnych systemów kształcenia i szkoleń mających na celu wspieranie zatrudnienia, możliwości edukacyjnych oraz szkolnictwa wyższego i zawodowego ponad granicami (common indicator)	[osoby]	7300	0	0	0	5 330	11 430	14 617	15 967	16 820	16 820		
	III.2	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących edukacji	[szt.]	123	0	0	0	60	139	161	172	181	182		
Wartość skumulowana – produkty zrealizowane	III.1	Liczba uczestników wspólnych systemów kształcenia i szkoleń	[osoby]	7300	0	0	0	0	5 361	9 998	13 013	18 813	21 097		

poprzez operacje [rzeczywiste wykonanie]		mających na celu wspieranie zatrudnienia, możliwości edukacyjnych oraz szkolnictwa wyższego i zawodowego ponad granicami (common indicator)													
	III.2	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących edukacji	[szt.]	123	0	0	0	0	44	66	93	131	141		
Wartość skumulowana – produkty, które mają być zrealizowane poprzez wybrane operacje [prognoza przedstawiona przez beneficjentów]	IV.1	Liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach realizowanych w ramach projektów dotyczących współpracy między obywatelami i instytucjami	[osoby]	21720	0	0	0	23 970	28 510	40 338	52 818	107 385	135 677		
	IV.2	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących współpracy między obywatelami i instytucjami	[szt.]	355	0	0	1	333	448	459	506	642	652		
Wartość skumulowana – produkty zrealizowane poprzez operacje [rzeczywiste wykonanie]	IV.1	Liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach realizowanych w ramach projektów dotyczących współpracy między obywatelami i instytucjami	[osoby]	21720	0	0	0	0	21 976	78 501	99 500	111 416	156 291		
	IV.2	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących współpracy między obywatelami i instytucjami	[szt.]	355	0	0	1	1	135	300	399	448	568		

Wartość skumulowana – produkty, które mają być zrealizowane poprzez wybrane operacje [prognoza przedstawiona przez beneficjentów]	V.1	Utworzona strona internetowa programu	[szt.]	-	0	1	1	1	1	1	1	1	1		
	V.2	Przeprowadzone ewaluacje w ramach programu	[szt.]	-	0	0	0	1	4	6	6	6	6		
	V.3	Liczba pełnych etatów współfinansowanych w ramach pomocy technicznej	Liczba etatów	-	0	6,2	11,2	11,2	11,2	11,4	12,4	12,4	12,4		
	V.4	Liczba posiedzeń Komitetu Monitorującego	[szt.]	-	0	2	5	7	10	12	14	16	17		
Wartość skumulowana – produkty zrealizowane poprzez operacje [rzeczywiste wykonanie]	V.1	Utworzona strona internetowa programu	[szt.]	-	0	1	1	1	1	1	1	1	1		
	V.2	Przeprowadzone ewaluacje w ramach programu	[szt.]	-	0	0	0	1	4	6	6	6	6		
	V.3	Liczba pełnych etatów współfinansowanych w ramach pomocy technicznej	Liczba etatów	-	0	6,2	11,2	11,2	11,2	11,4	12,4	12,4	12,4		
	V.4	Liczba posiedzeń Komitetu Monitorującego	[szt.]	-	0	2	5	7	10	12	14	16	17		

3.3 Cele pośrednie i końcowe określone w ramach wykonania (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013) – przedkładane w rocznych sprawozdaniach z wdrażania począwszy od 2017 r.

Tabela 3

Informacje na temat celów pośrednich i końcowych określonych w ramach wykonania

Oś priorytetowa	Rodzaj wskaźnika (kluczowe etapy wdrażania, produkt finansowy lub, w stosownych wypadkach, wskaźnik rezultatu)	NR IDENTYFIKACYJNY	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka miary, w stosownych przypadkach	Cel pośredni na 2018 r.	Cel końcowy na 2023 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	Uwagi (w razie potrzeby)
1	produktu	1.1	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących zachowania, ochrony, promowania dziedzictwa naturalnego i kulturowego	[szt.]	40	189	0	0	0	0	38	79	95	133	158		
1	finansowy	1.3	Kwota wydatków, poniesionych przez beneficjentów i scertyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	1 577 653,00	25 529 489,00	0	0	0	1 163 131,26	4 887 093,77	10 144 310,51	15 144 445,74	19 519 000,83	23 493 824,01		
2	produktu	2.1	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	[km]	6	25	0	0	0	0	14,49	38,13	42,47	42,22	42,22		

2	finansowy	2.2	Kwota wydatków, poniesionych przez beneficjentów i scertyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	901 515,00	16 000 000,00	0	0	0	504 508,78	4 205 433,67	13 344 357,96	15 373 363,46	18 696 241,44	18 696 241,44		
3	produktu	3.2	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących edukacji	[szt.]	30	123	0	0	0	0	44	66	93	131	141		
3	finansowy	3.3	Kwota wydatków, poniesionych przez beneficjentów i scertyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	676 137,00	11 929 412,00	0	0	0	692 588,52	1 971 342,27	3 621 558,27	6 791 131,18	8 540 923,32	9 840 671,78		
4	produktu	4.2	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących współpracy między obywatelami i instytucjami	[szt.]	50	355	0	0	1	1	135	300	399	448	568		
4	finansowy	4.3	Kwota wydatków, poniesionych przez beneficjentów i scertyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	1 352 273,00	23 952 942,00	0	0	0	1 130 655,92	4 480 541,31	9 648 798,82	16 050 280,09	17 813 704,69	20 829 996,62		
5	produktu	5.1	Utworzona strona internetowa programu	[szt.]	-	-	0	1	1	1	1	1	1	1	1		
5	produktu	5.2	Przeprowadzone ewaluacje w ramach programu	[szt.]	-	-	0	0	0	1	4	6	6	6	6		
5	produktu	5.3	Liczba pełnych etatów współfinansowanych w ramach Pomocy Technicznej	Liczba etatów	-	-	0	6,2	11,2	11,2	11,2	11,4	12,4	12,4	12,4		
5	produktu	5.4	Liczba posiedzeń Komitetu Monitorującego	[szt.]	-	-	0	2	5	7	10	12	14	16	17		

Państwa Członkowskie przedstawiają skumulowane wartości dla wskaźników produktu. Wartości wskaźników finansowych są skumulowane. Wartości dotyczące kluczowych etapów wdrażania są skumulowane, jeżeli kluczowe etapy wdrażania są wyrażone w postaci liczby lub wartości procentowej. Jeżeli realizacja jest zdefiniowana w sposób jakościowy, należy wskazać w tabeli, czy cele zostały osiągnięte, czy też nie.

W tabeli 3 oraz w rozdz. 3.1 kwoty certyfikacji pochodzą z wniosków do KE bez pomniejszenia o kwoty wycofane i wyłączone w rocznych zestawieniach wydatków i obejmują wnioski beneficjentów poświadczony ponownie po wyłączeniu w RZW.

3.4 Dane finansowe (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

Właściwe dane znajdują się w Tabelach 4 i 5.

Tabela 4

Informacje finansowe na poziomie osi priorytetowej i programu

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Alokacja finansowa osi priorytetowej na podstawie programu [na podstawie tabeli 16 programu]					Dane zbiorcze dotyczące finansowego postępu programu					
Oś priorytetowa	Fundusz	Podstawa obliczenia wsparcia Unii (Całkowite koszty kwalifikowalne lub publiczne koszty kwalifikowalne)	Finansowanie ogółem (EUR)	Stopa dofinansowania (w %)	Całkowite koszty kwalifikowalne operacji wybranych do udzielenia wsparcia (EUR)	Procentowy udział wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych operacji wybranych do dofinansowania w alokacji całkowitych kosztów kwalifikowalnych dla danej osi priorytetowej [kolumna 6/kolumna 4 x 100]	Publiczne koszty kwalifikowalne operacji wybranych do udzielenia wsparcia (EUR)	Całkowite wydatki kwalifikowalne zadeklarowane przez beneficjentów instytucji zarządzającej	Procentowy udział wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych zadeklarowanych przez beneficjentów w alokacji całkowitych kosztów kwalifikowalnych dla danej osi priorytetowej [kolumna 9/kolumna 4 x100]	Liczba wybranych operacji
						Obliczenia			Obliczenia	
Oś priorytetowa 1	EFRR	Ogółem	25 488 312,00	85	28 044 335,91	110,03	27 593 870,30	23 318 939,93	91,49	17
Oś priorytetowa 2	EFRR	Ogółem	15 276 471,00	85	19 471 466,33	127,46	19 471 466,33	18 710 163,36	122,48	4
Oś priorytetowa 3	EFRR	Ogółem	11 929 412,00	85	12 429 256,73	104,19	12 154 894,16	9 258 274,77	77,61	16
Oś priorytetowa 4	EFRR	Ogółem	24 717 648,00	85	25 823 656,70	104,47	25 076 034,71	20 262 946,55	81,98	25
Oś priorytetowa 5	EFRR	Ogółem	4 941 182,00	85	4 941 182,00	100,00	4 941 182,00	3 964 919,98	80,24	3
Ogółem	EFRR	Ogółem	82 353 025,00	85	90 709 897,67	110,15	89 237 447,50	75 515 244,59	91,70	65

W tabeli 4 przedstawiono kwoty zadeklarowane przez beneficjentów do 31.12.2022 r. zliczone z wniosków o płatność po korektach (z wyjątkiem kwot poniżej 250 EUR wycofanych zarówno we wnioskach do KE jak i w rocznych zestawieniach wydatków).

Tabela 5

Kumulatywny podział danych finansowych według kombinacji kategorii interwencji (art. 112 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1304/2013)

Oś priorytetowa	Charakterystyka wydatków		Rodzaje kategorii								Dane finansowe			
	Fundusz	Kategoria regionu	1	2	3	4	5	6	7	8	Całkowite koszty kwalifikowalne operacji wybranych do udzielenia wsparcia (w EUR)	Publiczne koszty kwalifikowalne operacji wybranych do udzielenia wsparcia (w EUR)	Łączne wydatki kwalifikowalne zadeklarowane przez beneficjentów instytucji zarządzającej	Liczba wybranych operacji
			Zakres interwencji	Forma finansowania	Wymiar terytorialny	Terytorialny mechanizm wdrażania	Cel tematyczny EFRR/Fundusz Spójności	Temat uzupełniający EFS	Wymiar rodzajów działalności gospodarczej	Wymiar lokalizacji*				
1	EFRR		090	01	03	07	06		15	PL43, PL51, DED2	3 047 732,47	3 035 304,50	2 423 678,75	1
1	EFRR		091	01	02	07	06		15	DED2, PL51, PL43	2 681 749,00	2 681 749,00	2 542 569,76	3
1	EFRR		091	01	02	07	06		24	PL43, DED2	515 634,00	515 634,00	404 079,03	1
1	EFRR		091	01	03	07	06		15	DED2, PL51	685 175,76	648 863,96	517 405,80	1
1	EFRR		092	01	02	07	06		15	PL51, DED2, PL43	6 825 790,73	6 825 790,73	5 547 328,17	2
1	EFRR		092	01	02	07	06		24	PL51, DED2	788 274,44	720 359,16	420 012,18	1
1	EFRR		094	01	02	07	06		15	DED2, PL51, PL43	1 130 120,88	1 130 120,88	834 654,94	2
1	EFRR		094	01	02	07	06		23	PL51, DED2	1 160 697,35	1 160 697,35	1 144 205,96	1
1	EFRR		094	01	02	07	06		24	DED2, PL51, PL43	8 663 918,58	8 330 108,74	7 816 254,74	3
1	EFRR		095	01	02	07	06		24	DED2, PL51, PL43	1 602 818,72	1 602 818,72	937 527,10	1

1	EFRR		095	01	03	07	06		15	PL43, DED2, PL51	942 423,98	942 423,98	731 223,50	1
2	EFRR		034	01	03	07	07		12	PL51, DED2	19 471 466,33	19 471 466,33	18 710 163,36	4
3	EFRR		050	01	02	07	10		19	DED2, PL51, PL43	711 540,09	644 771,05	493 405,19	1
3	EFRR		050	01	03	07	10		19	DED2, PL51	451 179,68	451 179,68	265 601,87	1
3	EFRR		052	01	02	07	10		19	PL43, DED2	284 829,85	284 829,85	250 725,67	1
3	EFRR		115	01	02	07	10		19	PL51, DED2	321 368,15	321 368,15	222 429,64	1
3	EFRR		117	01	02	07	10		19	DED2, PL51	1 255 977,09	1 255 977,09	1 229 187,37	2
3	EFRR		117	01	03	07	10		19	PL51, DED2	1 860 335,63	1 759 118,61	1 372 179,60	3
3	EFRR		118	01	02	07	10		18	PL51, DED2	709 135,67	640 145,27	643 361,43	1
3	EFRR		118	01	02	07	10		19	DED2, PL51, PL43	5 105 669,45	5 068 283,34	3 483 178,82	5
3	EFRR		118	01	03	07	10		19	PL51, DED2	1 729 221,12	1 729 221,12	1 298 205,18	1
4	EFRR		087	01	02	07	11		18	DED2, PL51	2 146 204,71	2 146 204,71	2 099 452,55	2
4	EFRR		087	01	02	07	11		22	PL51, DED2, PL43	2 751 595,23	2 751 595,23	1 180 909,91	4
4	EFRR		087	01	03	07	11		22	PL43, PL51, DED2	1 190 907,04	1 122 054,92	830 220,42	2
4	EFRR		088	01	02	07	11		24	PL43, DED2	2 143 866,00	2 143 866,00	2 057 892,32	1
4	EFRR		088	01	03	07	11		22	PL51, DED2	607 200,86	566 754,39	386 325,66	1
4	EFRR		119	01	02	07	11		13	DED2, PL51	594 756,07	594 756,07	515 322,63	1
4	EFRR		119	01	02	07	11		18	DED2, PL51, PL43	2 868 126,40	2 868 126,40	2 429 116,29	3
4	EFRR		119	01	02	07	11		19	DED2, PL51	698 194,16	630 229,72	458 544,14	1
4	EFRR		119	01	02	07	11		20	DED2, PL51	1 395 979,02	1 395 979,02	1 219 918,07	1

4	EFRR		119	01	02	07	11		23	PL51, DED2	3 039 179,71	3 039 179,71	1 668 307,57	4
4	EFRR		119	01	02	07	11		24	PL51, DED2	6 726 685,64	6 256 725,14	6 231 474,92	2
4	EFRR		199	01	03	07	11		18	PL51, DED2	295 491,00	295 491,00	66 560,20	1
4	EFRR		119	01	03	07	11		19	DED2, PL51	669 322,54	568 924,08	555 139,08	1
4	EFRR		119	01	03	07	11		24	DED2, PL51	696 148,32	696 148,32	563 762,79	1
5	EFRR		121	01	07	07	PT		18	PL, DED	4 941 182,00	4 941 182,00	3 964 919,98	3
Ogółem	EFRR										90 709 897,67	89 237 447,50	75 515 244,59	65

*Dane podano zgodnie na podstawie SL2014. W SFC2014 ujęto jeden kod, ze względu na wymagania systemu.

Tabela 6

Skumulowany koszt wszystkich lub części operacji zrealizowanych poza unijną częścią obszaru objętego wsparciem

1	2	3	4	5
	Kwota wsparcia z EFRR (*), jaką przewiduje się wykorzystać na wszystkie operacje realizowane poza unijną częścią obszaru objętego programem lub ich części na podstawie wybranych operacji (w EUR)	Udział całkowitej alokacji finansowej na wszystkie operacje zlokalizowane poza unijną częścią obszaru objętego programem lub na ich część (%) (kolumna 2 / całkowita kwota alokowana na wsparcie z EFRR na poziomie programu *100)	Kwalifikowane wydatki ze środków wsparcia z EFRR poniesione na wszystkie operacje realizowane poza częścią unijną obszaru objętego programem lub ich część, zadeklarowane przez beneficjentów instytucji zarządzającej (w EUR)	Udział całkowitej alokacji finansowej na wszystkie operacje zlokalizowane poza unijną częścią obszaru objętego programem lub na ich część (%) (kolumna 4/całkowita kwota alokowana na wsparcie z EFRR na poziomie programu *100)
Wszystkie operacje poza unijną częścią obszaru objętego programem lub ich część (1)	0,00	0,00%	0,00	0,00

(*) Wsparcie z EFRR ustala się w decyzji Komisji dotyczącej jednostronnego programu EWT.

(1) Na podstawie i z zastrzeżeniem pułapów określonych w art. 20 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013.

4. PODSUMOWANIE PRZEPROWADZONYCH EWALUACJI (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

W 2022 r. nie przeprowadzono w programie badań ewaluacyjnych. Na 2023 r. zaplanowana jest *Ewaluacja wpływu Programu Współpracy Transgranicznej INTERREG V A Polska – Saksonia 2014-2020 na obszar wsparcia pogranicza polsko-saksońskiego*. Badanie swoim zakresem obejmie również pomiar wskaźników rezultatu programu. Odbiór badania planowany jest na III kwartał 2023 r.

5. KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU I PODJĘTE DZIAŁANIA (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

a) Kwestie mające wpływ na wykonanie programu i podjęte działania

System zarządzania i kontroli został oceniony przez Instytucję Audytową w kategorii 2. Ocena jest połączeniem konkluzji wyrażonych na poziomie poszczególnych instytucji z uwzględnieniem wszystkich mechanizmów kontrolnych zaprojektowanych w systemach (system zarządzania i kontroli po stronie polskiej został oceniony w kategorii 1, system zarządzania i kontroli po stronie saksońskiej został oceniony w kategorii 2).

Procentowy łączny poziom błęd wyniósł 2,37% natomiast poziomu błęd rezydualnego po wykonaniu działań naprawczych, w tym korekcie ekstrapolowanej wyniósł 2,00%.

Ponadto IZ przeprowadziła coroczną analizę oceny ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych na szkodę Unii Europejskiej. W procesie oceny ryzyka udział wzięli także kontrolerzy i WS. W oparciu o dotychczasowe doświadczenia z wdrażania programu IZ zaktualizowała opisy dla instrumentów kontroli, w szczególności w zakresie sprawdzania przez kontrolerów prawidłowości publikacji ogłoszeń o zamówieniach publicznych.

W analizie IZ uwzględniła:

- wyniki kontroli systemowych i audytów,
- sygnały ostrzegawcze zarejestrowane w bazie zgłoszonych nieprawidłowości,
- zmiany instrukcji wykonawczych i Wytycznych dla krajowych kontrolerów,
- warunki wdrażania Programów spowodowane pandemią COVID-19 (szczególnie w kontekście pisma Komisji Europejskiej z 31.03.2021 r., w którym Komisja prosi Instytucje Zarządzające o przeprowadzenie analizy ryzyk związanych z kryzysem gospodarczym wywołanym pandemią).
- Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące unikania konfliktów interesów i zarządzania takimi konfliktami na podstawie rozporządzenia finansowego.

Zasadniczą kwestią mającą wpływ na wykonanie programu w 2022 r. było dopasowanie wdrażania do sytuacji związanej z konsekwencjami pandemii COVID-19 i wojną w Ukrainie.

W 2022 r. beneficjenci wskazywali następujące problemy i trudności:

- ✓ ograniczenia dotyczące kontaktów międzyludzkich (w tym niepewność dotycząca ograniczeń np. przy organizacji dużych bezpośrednich spotkań),
- ✓ utrudnienia w organizacyjnej pracy nad projektem (np. terminowe przygotowywanie wniosków o płatność), spowodowane brakiem dostępu do dokumentów w pracy zdalnej oraz brakiem personelu (zwolnienia lekarskie),
- ✓ utrudnienia w komunikacji pomiędzy partnerami projektu ze względu na ograniczone możliwości spotkań roboczych w formie bezpośredniej,
- ✓ trudności w zapewnieniu zakładanej ilości uczestników wydarzeń/spotkań projektowych z uwagi na przesunięcia terminów lub zmianę formatu ze spotkania bezpośredniego na formę online, w drugim półroczu spowodowane kumulacją wydarzeń,
- ✓ przenoszenie działań spowodowane brakiem możliwości przewidzenia rozwoju sytuacji pandemicznej,
- ✓ znaczący wzrost cen (m.in. usługi, koszty budowlane, transport),
- ✓ wydłużony czas przeprowadzania postępowań przetargowych,
- ✓ długi (nieokreślony) czas oczekiwania np. na zamówione wyposażenie/sprzęt z uwagi na przerwane łańcuchy dostaw.

Jednocześnie w odpowiedzi na te problemy i w wyniku monitoringu, doradztwa i wsparcia udzielanego przez instytucję programu:

- Znaczna część beneficjentów złożyła wnioski o zmianę w zakresie zmiany formatu działań. Umożliwiło to organizację zaplanowanych w projekcie działań również w formie online, gdyby sytuacja pandemiczna przedłużała się a wprowadzane obostrzenia nie pozwoliły na formę stacjonarną wydarzeń. W ten sposób realizacja działań w projektach przebiegała płynniej.
- W części projektów pojawiły się oszczędności wynikające z wcześniejszej zmiany formatu działań na online (brak kosztów wynajmu sal, cateringu itp.). Oszczędności te mogły być wykorzystane przez te projekty na inne rosnące wydatki np. usługi. W przypadku projektów zakończonych, oszczędności wracały do programu i mogły być wykorzystane przez innych beneficjentów na nowe działania (po złożeniu stosownego wniosku o zmiany, jego pozytywnej ocenie i pozytywnej decyzji KM).
- W części projektów beneficjenci wnioskowali o obniżenie realizacji wartości wskaźnika dotyczącego grupy docelowej tj. uczestników warsztatów i innych wydarzeń lub przesunięcie w czasie realizacji wartości docelowej tego wskaźnika.
- Beneficjenci dostosowywali harmonogram działań w projektach i wnioskowali o przedłużenie czasu trwania projektu, aby m.in. w późniejszym czasie zrealizować te wydarzenia, których organizacja w formie zdalnej nie była możliwa lub byłaby mało efektywna oraz aby dokończyć działania w zaplanowanym wymiarze.
- Beneficjenci w dalszym ciągu mogli korzystać z ułatwień wprowadzonych w programie w związku z pandemią COVID-19. Komunikat dostępny jest na stronie programu w zakładce pn. [COVID-19](#)

Pomimo ww. trudności dynamika realizacji programu jest dobra. Jeszcze w 2021 r. KM umożliwił zwiększone wykorzystanie środków pozostałych w programie oraz oszczędności w priorytetach, w których beneficjenci złożyli wnioski o zmiany rozszerzające zakres rzeczowy i finansowy projektów. Przyczyniło się to do optymalnego wykorzystania alokacji programu. Łącznie z oszczędnościami z zakończonych projektów wartość zakontraktowanych środków wynosi 99,97% alokacji EFRR.

Łącznie w ramach programu zakończono realizację 58 spośród 62 projektów (bez PT).

W projekcie FMP przedłużający się stan pandemii spowodował konieczność zmian harmonogramów małych projektów, a w kilkudziesięciu przypadkach – rezygnację z ich realizacji. Łącznie przez cały okres trwania projektu FMP wycofano się z realizacji 42 projektów z 385 zatwierdzonych do dofinansowania, co spowodowało konieczność zmniejszenia wartości całego projektu. Przedłużenie realizacji projektu parasolowego FMP o pół roku tj. do 31.12.2022 r. pozwoliło na uelastycznienie terminów realizacji małych projektów, ich pełne rozliczenie oraz osiągnięcie blisko 100% wartości wskaźników zaplanowanych do realizacji.

Ostatnie posiedzenie Komitetu Sterującego, podsumowujące realizację projektu parasolowego, odbyło się w Łagowie 19.09.2022 r., natomiast 08.12.2022 r. w Jeleniej Górze odbyło się spotkanie z beneficjentami FMP zamykające realizację tego projektu. Pracowano także intensywnie nad przygotowaniem założeń dla FMP w nowym programie 2021-2027.

Wydatki nieprawidłowe wykryte w okresie sprawozdawczym zostały przypisane do lat obrotowych 2021/2022 oraz 2022/2023. Część nieprawidłowości nie przekraczała 250 EUR i zgodnie z art. 122 ust. 2 Rozporządzenia nr 1303/2013 oraz z uchwałą KM z 21 sierpnia 2017 r. w tej sprawie IZ odstąpiła od ich odzyskiwania.

W przypadku nieprawidłowości, których wartość przekroczyła kwotę 250 EUR w danym roku obrotowym, IZ przeprowadziła procedurę odzyskiwania środków. Część z nieprawidłowości jest w trakcie odzyskiwania. Nieprawidłowości te pomniejszają kwotę zadeklarowaną do KE.

6. STRESZCZENIE PODAWANE DO WIADOMOŚCI PUBLICZNEJ (art. 50 ust. 9 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

1. PROGRAM WSPÓŁPRACY INTERREG POLSKA – SAKSONIA 2014-2020

Obszar wsparcia programu

- po polskiej stronie: podregion jeleniogórski w województwie dolnośląskim oraz powiat żarski w podregionie zielonogórskim (województwo lubuskie)
- po niemieckiej stronie: powiaty Görlitz i Bautzen

Problemy i potencjały obszaru wsparcia

Program obejmuje terytorium położone peryferyjnie w stosunku do głównych ośrodków życia społeczno-gospodarczego województwa dolnośląskiego, województwa lubuskiego i Kraju Związkowego Saksonia. Peryferyjność stanowi jedną z podstawowych barier rozwojowych dla wzrostu gospodarczego, który jest oparty na działalności usługowej i przetwórczo-produkcyjnej.

Głównymi ograniczeniami rozwoju są:

- mała dostępność,
- starzejąca się społeczność i odpływ osób młodych,
- kształcenie niedopasowane do zmieniającego się lokalnego rynku pracy,
- wykluczenie społeczne.

Jednocześnie ten region charakteryzuje się bliskością miejsc o cennych walorach przyrodniczych. Stanowi to duży potencjał dla rozwoju turystyki.

Cel programu

Pogłębienie współpracy dla przezwyciężania barier rozwojowych na pograniczu polsko-saksońskim.

Obszary tematyczne oraz środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR):

1. Wspólne dziedzictwo naturalne i kulturowe – 21,66 mln EUR

17 projektów zakończonych

2. Mobilność regionalna – 12,98 mln EUR

4 projekty zakończone

3. Edukacja transgraniczna – 10,14 mln EUR

15 projektów zakończonych. Ostatni projekt trwa do końca stycznia 2023 r.

4. Współpraca partnerska i potencjał instytucjonalny – 21,01 mln EUR

22 projekty z 25 realizowanych w tym obszarze są już zakończone.

W programie na realizację projektów jest dostępnych 65,8 mln EUR. Do końca 2022 r. 62 projekty otrzymały umowy o dofinansowanie (z tego 58 projektów zakończyło swoje działania do końca 2022 r.). Wykorzystanie alokacji (z uwzględnieniem oszczędności z projektów zakończonych) to 65,78 mln EUR, czyli ponad 99%.

2. WYDARZENIA I DZIAŁANIA PODSUMOWUJĄCE REALIZACJĘ PROJEKTÓW W 2022 ROKU

W obszarze wspólnego dziedzictwa naturalnego i kulturowego

W projekcie pn. „**1000 lat Górnych Łużyc - ludzie, grody, miasta**” można było obejrzeć następujące wystawy:

- na temat warunków życia w XI wieku na Górnych Łużycach w Muzeum w Budziszynie,
- multimedialną ekspozycję dotyczącą skutków kampanii napoleońskiej w regionie w Muzeum Ceramiki w Bolesławcu.

W projekcie pn. „Pomyśl - Nasze Dziedzictwo - Twoja Przyszłość” odbyła się kolejna edycja Dni Dziedzictwa nad Nysą. Jest to wydarzenie promujące region pogranicza. W programie był m.in. koncert zgorzeleckich mandolinistów, oprowadzanie po Görlitz z przewodnikiem oraz warsztaty historyczne dla dzieci.

Projekt „Przygoda z Nysą - zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko - niemieckiego - etap V” zakończył się wydarzeniem plenerowym 3 września 2022 r. w Tylicach. Mieszkańcy pogranicza integrowali się oglądając występy artystyczne i sportowe oraz uczestnicząc w warsztatach.

W obszarze edukacji

9 grudnia 2022 r. w Jeleniej Górze, podczas konferencji na zakończenie realizacji projektu pn. „**Groß und Klein gemeinsam – Duzi i Mali razem. Transgraniczna współpraca dla wspierania edukacji przedszkolnej w zakresie kultury i języka sąsiada**”, uczestnicy zapoznali się z tematami roli wielojęzyczności i wczesnej nauki języków sąsiedzkich w przedszkolach na pograniczu polsko-saksońskim oraz budowania tożsamości i kultury pogranicza w edukacji i poprzez edukację. Kadra zaangażowana w realizację projektu, podzieliła się doświadczeniami z transgranicznej współpracy przedszkoli w czasie pandemii COVID-19 oraz przedstawiła dobre praktyki z zakresu partnerstw przedszkoli.

8 grudnia 2022 r. partnerzy projektu "**Poznać i zrozumieć. Pamięć w imię przyszłości**". **Rozwój sieci edukacyjnych i społeczeństwa obywatelskiego w polsko-saksońskim regionie przygranicznym** przeprowadzili konferencję pn. „Europejskie narracje II wojny światowej. Obowiązek pamięci. Obozy jenieckie jako miejsca pamięci i edukacji regionalnej”. Pierwsza część konferencji została poświęcona podsumowaniu działań w projekcie. Natomiast w drugiej części spotkania eksperci rozmawiali o potrzebie i znaczeniu pamięci o wojnie i jej skutkach dla świadomości obywatelskiej w obecnych czasach.

W obszarze współpracy transgranicznej

W projekcie „Dla pszczoł – transgraniczna współpraca na rzecz zachowania siedlisk pszczoł i dzikich owadów zapylających” partnerzy m.in. przygotowali materiały edukacyjne, przeprowadzili warsztaty i utworzyli rabaty edukacyjne poświęcone zapylaczom przy szkołach z obszaru wsparcia.

Projekt „Aktywni seniorzy! Transgraniczny marketing oferty instytucji kultury, turystyki, edukacji i opieki zdrowotnej w polsko-saksońskim regionie przygranicznym poprzez wolontariat” zakończył się konferencją, która została zorganizowana 23-24 listopada 2022 r. w Sankt Marienthal. Było to podsumowanie działań i osiągnięć takich jak:

- przygotowanie i przeprowadzenie wizyt studyjnych przez seniorów,
- zdobycie kompetencji językowych, interkulturowych i cyfrowych,
- wykorzystanie ww. kompetencji i doświadczeń podczas przygotowania przewodnika pn. „Wędrówki po najciekawszych miejscach polsko-saksońskiego pogranicza”.

Nie zabrakło wzruszeń, dobrej energii i widocznych nawiązanych relacji.

Podczas konferencji zamykającej realizację projektu „WIKT - Wsparcie działań na rzecz ochrony klimatu w regionie transgranicznym” (1 grudnia 2022 r. w Görlitz) uczestnicy dowiedzieli się o działaniach projektu w zakresie adaptacji do zmian klimatu oraz ich wpływu na jakość życia mieszkańców regionu przygranicznego. Partnerzy projektu zaprezentowali przykładowe rozwiązania na temat:

- błękitno-zielonej infrastruktury,
- monitorowania klimatu,
- potencjału retencyjnego i bioróżnorodności,
- wykorzystania różnorodnych działań w edukacji dzieci i młodzieży w zakresie dbałości o środowisko.

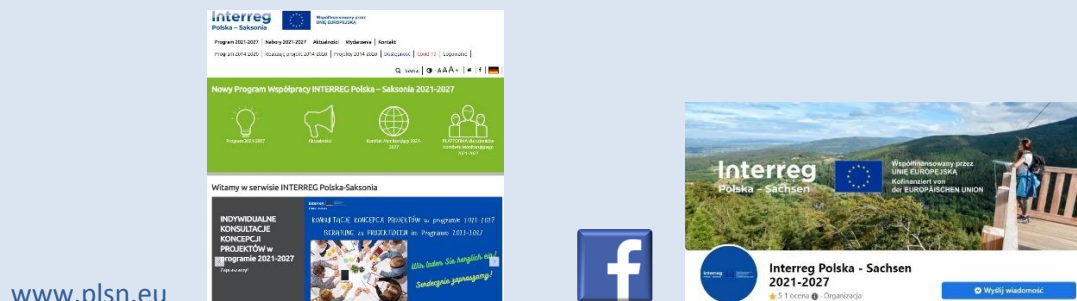

Głównym zadaniem projektu „Fundusz Małych Projektów Interreg Polska – Saksonia 2014-2020” była realizacja szerokiego spektrum małych projektów o charakterze *people-to-people* (z ang. ludzie do ludzi). Te projekty wspierały współpracę i integrację mieszkańców, instytucji i organizacji z obu stron granicy polsko-saksońskiej. Tematyka małych projektów objęła m.in.:

- tradycje świąteczne, poznawanie wspólnej historii i kultury,
- warsztaty i seminaria tematyczne (np.: taneczne, teatralne, ekologiczne, historyczne, turystyczne, gospodarcze),
- wspólne muzykowanie, festiwale literatury i koncerty muzyki klasycznej,
- wydarzenia edukacyjne,
- upowszechnianie zdrowego żywienia i promocję profilaktyki zdrowia,
- wspólną dbałość o przyrodę i poznawanie jej,
- rajdy rowerowe, zawody sportowe,
- spotkania dzieci i młodzieży, seniorów, urzędników, strażaków, policjantów i prokuratorów,
- tworzenie wspólnych opracowań i koncepcji (np. w zakresie ścieżek rowerowych czy publicznego transportu zbiorowego).

Szczegółowe informacje o projektach oraz album o projektach znajdują się [na stronie programu](#). Na stronie publikujemy również informacje o możliwościach uzyskania dofinansowania w Programie współpracy Interreg Polska – Saksonia 2021-2027 oraz o konsultacjach pomysłów na projekty we Wspólnym Sekretariacie.

Z kolei na naszym profilu na Facebook'u informujemy m.in. o wydarzeniach organizowanych w projektach. Serdecznie zapraszamy do udziału w tych inicjatywach!

3. WYDARZENIA I DZIAŁANIA PROMUJĄCE PROGRAM W 2022 ROKU

Po okresie pandemicznym działania informacyjno-promocyjne w 2022 r. nabrały dynamiki. Powróciliśmy do organizacji spotkań w formie stacjonarnej. Promowaliśmy dobre praktyki oraz akcje organizowane m.in. przez Komisję Europejską, program Interact (np. konkurs „Interreg SLAM 2022”) czy Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (Dni Otwarte Funduszy Europejskich).

Artykuły/newsy publikowane na stronie www.plsn.eu

Zaktualizowaliśmy elektroniczną, dwujęzyczną bazę projektów. [Baza](#) jest źródłem informacji o przedsięwzięciach na polsko-saksońskim pograniczu oraz zbiorem dobrych praktyk. Zachęcamy do korzystania z tej bazy wszystkich zainteresowanych rezultatami projektów.

Edukacja w celu zachowania starych saksońskich i polskich odmian owoców w regionie przygranicznym

Sukcesy projektu

Kluczowym zadaniem projektowym było kształcenie i szkolenie osób młodych i społeczeństwa w celu **zachowania starych saksońskich i polskich odmian drzew owocowych oraz pokazanie ich wartości dla turystycznego i ekonomicznego rozwoju pogranicza**. Haczyłyma wykorzystanymi były zagranicem, jakie odgrywało w związku z zanikiem tradycyjnych sadów owocowych, stanowiących dotąd charakterystyczny element krajobrazu kulturowego regionu. Sady są ważnym biotopem, który łączy obszary zamieszkałe, grunty orne i obszary leśne, na wzór korzystać, zapewniającego przemieszczanie się, wymianę i przetwarzanie gatunków. Stanowią także o urodzie i atrakcyjności turystycznej terenów przygranicznych.

W ramach projektu zrealizowano liczne działania. Jednym z nich było **utworzenie sadów modelowych** w miejscowościach Terczyn, Lubomierz, Grudza, Nebelichütz, Kriebitz-Neudorf oraz Waltersdorf. Powstał też **sad typu muzeum** – bank genów w Świeradowie-Zdrój po stronie polskiej oraz drugi **sad odmianowy** w Ostritz po stronie niemieckiej. W sadach tych gromadzone są odmiany służące do pozyskiwania szlachetnych elementów szczepów (szczepów). Dzięki przedsięwzięciu **zakupiono kilkanaście parów do pielęgnacji i prowadzenia sadów**, który został przekazany dla zarządców sadów, uprawiających społecznie nad drzewami. Kolejnym krokiem było przeprowadzenie **bezpłatnych szkoleń i warsztatów** dla osób zainteresowanych ochroną, pielęgnacją, okultuacją i sadzeniem drzew, przechowywaniem owoców oraz zakładaniem tradycyjnych sadów owocowych. Ważnym elementem przedsięwzięcia było **dokonanie oceny pomologicznej dawnych odmian**. Dzięki niemu zidentyfikowano m.in. 63 dawnych odmian jabłoni i 13 odmian gruszy. Zebrane informacje posłużyły do opracowania i wydania **dwujęzycznego studium o starych odmianach polskich i saksońskich drzew owocowych**, inne podjęte działania to **warsztaty o budowy kamków dla owoców**, których zadaniem było uwrażliwienie najmłodszych na kwestie bioróżnorodności i znaczenia zapleczy dla środowiska przyrodniczego i dla człowieka. Stworzono także praktyczną, podsumowującą informacje projektowe **aplikację** oraz koncepcje ochrony, pielęgnacji i wykorzystania sadów modelowych oraz banku genów, a także oferty szkoleniowe dla zainteresowanych.

Partner wiodący
SÄCHSISCHE LANDESTIFTUNG NATUR UND UMWELT

Partnerzy projektu
STOWARZYSZENIE LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA - PARTNERSTWO IZERSKIE

Do działań informacyjno-promocyjnych wykorzystywaliśmy dwujęzyczny kalendarz wydarzeń. Publikowaliśmy w nim informacje z życia projektów oraz informowaliśmy o ważnych akcjach prowadzonych przez Komisję Europejską, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Centrum Projektów Europejskich i Wspólny Sekretariat.

Interreg
Polska – Saksonia

Współfinansowany przez UNIE EUROPEJSKĄ

Program 2021-2027 | Nabory 2021-2027 | Aktualności | **Wydarzenia** | Kontakt |
Program 2014-2020 | Realizuje projekt 2014-2020 | Projekty 2014-2020 | Dostępność | Covid-19 | Logowanie |

WS PL-SN (P3) / Wydarzenia /

Wydarzenia

Przegląd wydarzeń

WRZESIEŃ 2022

Pon	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
			1	2	3	4
			22. Festiwal Silesia Sonora	23. Festiwal Silesia Sonora	24. Festiwal Silesia Sonora	25. Festiwal Silesia Sonora
5	6	7	8	9	10	11
22. Festiwal Silesia Sonora	23. Festiwal Silesia Sonora	24. Festiwal Silesia Sonora	25. Festiwal Silesia Sonora	26. Festiwal Silesia Sonora	27. Festiwal Silesia Sonora	28. Festiwal Silesia Sonora
12	13	14	15	16	17	18
22. Festiwal Silesia Sonora	23. Festiwal Silesia Sonora	24. Festiwal Silesia Sonora	4. Seminarium-Powstanie Innowacji	5. Seminarium-Powstanie Innowacji	6. Seminarium-Powstanie Innowacji	7. Seminarium-Powstanie Innowacji
19	20	21	22	23	24	25
		Europejska Współpraca	WWT - konferencja online			
26	27	28	29	30		
8. Tygodniowa konferencja oświatowa						

Wybierz typ wydarzenia
■ Projekt PL-SN ■ inne

W zakładce „Program 2021-2027” publikowaliśmy informacje dotyczące nowego Programu współpracy Interreg Polska – Saksonia 2021-2027, w tym m.in. harmonogram wdrażania programu, terminy planowanych naborów oraz publikowaliśmy dokumenty programowe opracowywane przez Grupę Roboczą.

Na bieżąco aktualizowaliśmy interaktywny Kalendarz ważnych wydarzeń z życia projektów i programu. Publikowane informacje dotyczyły wydarzeń organizowanych zarówno przez Wspólny Sekretariat, jak i bezpośrednio przez beneficjentów programu.

Wychodząc naprzeciw potrzebom osób z niepełnosprawnościami publikowaliśmy w zakładce „Dostępność” dokumenty programowe, które zostały opracowane zgodnie z wytycznymi dostępności stron internetowych (Web Content Accessibility Guidelines WCAG 2.0 i WCAG 2.1).

Wydarzenie roczne – inauguracja Programu współpracy Interreg Polska – Saksonia 2021-2027

Wydarzenie roczne miało uroczysty charakter w związku z inauguracją nowego programu Interreg Polska – Saksonia 2021-2027. Zorganizowaliśmy konferencję, podczas której zaprezentowaliśmy m.in. informacje na temat nowego programu. Spotkanie odbyło się w Miejskim Domu Kultury w Zgorzelcu. Wzięło w nim udział ponad 150 osób.

Połączyliśmy wydarzenie z IV edycją „Dni Dziedzictwa nad Nysą” – cyklem spotkań organizowanych w projekcie pn. „Pomyśl: Nasze Dziedzictwo – Twoja Przyszłość”. Partnerzy projektu zaprezentowali swoje przedsięwzięcie wraz z jego rezultatami. Inaugurację programu uświetnili artyści związani z programem.

Publikacja „Trzymamy się razem! Projekty polsko-saksońskiego pogranicza”

Dwujęzyczna publikacja pt. „Trzymamy się razem! Projekty polsko-saksońskiego pogranicza/Wir halten zusammen! Projekte der sächsisch-polnischen Grenzregion” została opracowana przez Wspólny Sekretariat i cieszy się dużą popularnością wśród społeczeństwa, partnerów projektów, przedstawicieli instytucji współpracujących oraz potencjalnych wnioskodawców. Zaprezentowaliśmy w niej rezultaty zakończonych i trwających projektów z lat 2014-2020. Stanowią one dobre praktyki oraz pokazują korzyści, które płyną z realizacji wspólnych transgranicznych przedsięwzięć. Publikacja jest dostępna zarówno w wersji drukowanej, jak i [elektronicznej](#). Zachęcamy do lektury!

Konkurs Komisji Europejskiej Interreg SLAM! 2022

Ogromnym sukcesem naszego programu był udział projektu TRAILS i TRAILS+ „Mobilne Laboratoria Innowacyjności i Usług: rozwój i zwiększanie innowacyjności w Regionie Transgranicznym Polska – Saksonia” w konkursie INTERREG SLAM 2022 na najciekawszy projekt skierowany do młodzieży w 2022 r. Dzięki działaniom promocyjnym beneficjentów i instytucji programowych udało się zainteresować projektem szerokie grono odbiorców w całej Unii Europejskiej (UE). Spośród 40 przedsięwzięć zakwalifikowanych do drugiego etapu konkursu, jury wybrało projekt TRAILS do finałowej szóstki! Nagrodą była między innymi produkcja profesjonalnego filmu o projekcie i kampania w mediach społecznościowych UE. Film można obejrzeć [na stronie programu](#). Finał konkursu odbył się 21 października 2022 r. podczas Wydarzenia Roczne INTERREG w Brukseli. Na scenie historycznego budynku Maison de la Poste o inicjatywie TRAILS opowiedział przedstawiciel partnera wiodącego projektu – dr Florian Sägebrect z Politechniki Drezdeńskiej. Cała uroczystość była transmitowana na żywo, a video z tego wydarzenia można obejrzeć na [Facebook'u](#).

Dni Otwarte Funduszy Europejskich

Dni Otwarte Funduszy Europejskich są organizowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Jest to cykliczna impreza poświęcona projektom dofinansowanym z UE, w tym z programów współpracy terytorialnej. Podczas imprezy beneficjenci udostępniają swoje projekty szerokiej publiczności.

Udział w akcji jest stałym punktem w planie działań informacyjno-promocyjnych programu. Odbyła się ona 7-9.10.2022 r.

Publikacje w wydaniach IZ i CPE

Wiele działań programowych było tematem artykułów kwartalnika Centrum Projektów Europejskich „w Centrum” oraz Biuletynu Funduszy Europejskich „eFEkty” Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Czasopisma te popularyzują wiedzę o Funduszach Europejskich. Promowaliśmy w nich rezultaty projektów Programu współpracy Interreg Polska Saksonia 2014-2020 zgodnie z tematyką bieżącego numeru:

- „w Centrum” nr 1/2022, artykuł pt. [„Młodzi na pograniczu polsko-saksońskim”](#)
- „w Centrum” nr 2/2022, artykuł pt. [„Projektowe inspiracje”](#)
- „w Centrum” nr 3/2022, artykuł pt. [„29. Polsko-Niemiecko-Czeskie Forum Kooperacji Firm”](#) oraz [„Polska – Saksonia wobec nowych wyzwań Europy”](#)
- „w Centrum” nr 4/2022, artykuł pt. [„Europejski sukces projektu TRAILS!”](#)
- oraz Biuletyn „eFEkty” nr 8/2022, artykuł pt. [„Plan na jutro”](#) m.in. o projekcie „Duzi i Mali razem”

Projekty polsko-saksońskie regularnie biorą udział w cyklu „Projekt tygodnia”, w wakacyjnym cyklu turystycznym i innych akcjach na Facebooku Centrum Projektów Europejskich. Wszystkie posty znajdują się na [FB CPE](#).

4. PROGRAM INTERREG POLSKA-SAKSONIA 2021-2027

W związku z nową edycją programu na lata 2021-2027 podjęliśmy w programie liczne działania informacyjne, między innymi:

- informowaliśmy o bieżących pracach Grupy Roboczej Programu Interreg Polska – Saksonia 2021-2027 i ich wynikach
- opublikowaliśmy Raport z konsultacji publicznych programu
- informowaliśmy o założeniach nowego programu podczas spotkania informacyjnego w Euroregionie Sprewa – Nysa – Bóbr w Żarach
- informowaliśmy o głównych założeniach programu na spotkaniu informacyjnym w Industrie- und Handelskammer w Görlitz
- rozpoczęliśmy indywidualne konsultacje koncepcji projektów w programie 2021-2027

Serdecznie zapraszamy do odwiedzania serwisu internetowego i profilu programu w mediach społecznościowych! Zachęcamy do aktywnego udziału w życiu programu, jesteśmy otwarci na współpracę z Państwem, zapraszamy do dzielenia się z nami informacjami o interesujących przedsięwzięciach na pograniczu polsko-saksońskim, chętnie o tym napiszemy!

INTERREG POLSKA - SACHSEN
2021-2027

Pełna wersja sprawozdania z wdrażania programu w 2022 r. jest dostępna na stronie internetowej programu:
www.plsn.eu

7. SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH (art. 46 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

Nie dotyczy

8. W STOSOWNYCH PRZYPADKACH POSTĘPY W PRZYGOTOWANIU I WDRAŻANIE DUŻYCH PROJEKTÓW I WSPÓLNYCH PLANÓW DZIAŁANIA (art. 101 lit. h i art. 111 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 oraz art. 14 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1299/2013)

8.1 DUŻE PROJEKTY

Nie dotyczy

8.2 WSPÓLNE PLANY DZIAŁANIA

Nie dotyczy